

4. Канут Н. С. Застосування інноваційних методів при компетентісному підході викладання навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці». URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald_en/content/download/archive/2018/26.pdf (дата звернення: 17.07.2022).

5. Клімова Г. П. Інноваційний розвиток вищої освіти України: методологічний аспект аналізу. Право та інноваційне суспільство. 2013. № 1. URL: http://ubuv.gov.ua/j-pdf/pric_2013_1_10.pdf (дата звернення: 17.07.2022).

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ВИЩІЙ ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Вакуленко О. С.

*Полтавський національний педагогічний університету імені В. Г. Короленка
vakyla.as@gmail.com*

Актуальність впровадження сталого розвитку як основи педагогічного проектування у вищій технологічній освіті обумовлена необхідністю адаптації освітніх систем до сучасних викликів. У відділі педагогіки і психології вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України активно ведеться розробка інноваційних педагогічних систем, зокрема моделей освітньо-виховної системи, інтегративно-синергетичних педагогічних технологій та особистісно орієнтованих методів навчання. Проектування таких систем базується на узагальненні інноваційних підходів до навчання, що враховують принципи сталого розвитку [2]. Філософське обґрунтування цих підходів знайшло своє відображення у роботах провідних науковців, таких як В. Андрущенко, І. Зязюн, І. Бех, В. Кремень та інших, що підкреслює важливість комплексного підходу до інтеграції екологічних, соціальних та економічних аспектів у педагогічне проектування. Це підкреслює необхідність переосмислення педагогічних систем з огляду на принципи сталого розвитку, що сприятиме підготовці майбутніх фахівців до вирішення глобальних викликів.

Метою статті є розгляд ролі принципів сталого розвитку як основи педагогічного проектування у вищій технологічній освіті.

Методика й організація дослідження ґрунтувалася на теоретичному аналізі наукової літератури з питань педагогічного проектування та сталого розвитку.

Результати дослідження. З позиції людського розвитку, освіта значно розширює можливості людини, впливаючи на різні аспекти її життя, зокрема здоров'я, суспільну та політичну активність, а також доступ до знань і вміння їх застосовувати в професійній діяльності та побуті. Наука і освіта є ключовими передумовами досягнення сталого розвитку суспільства, оскільки вони слугують ефективними інструментами управління, прийняття обґрунтованих рішень і розвитку демократії. У процесі розробки та реалізації концепції сталого розвитку необхідне міцне науково-теоретичне підґрунтя та активна освітня й просвітницька робота.

З 2005 року Генеральна Асамблея ООН оголосила про початок Декади освіти для сталого розвитку, що підкреслює її важливість серед пріоритетів XXI століття. Освіта для сталого розвитку (ОСР) стає ключовим елементом забезпечення збалансованої діяльності людини, вдосконалення науково-технічної бази та впровадження екологічно безпечних технологій з урахуванням можливостей біосфери і необхідності її збереження. В умовах погіршення екологічної ситуації та зростаючого тиску на природні ресурси роль ОСР полягає у формуванні нових цінностей, світогляду і навичок, що сприятимуть розвитку суспільства, який є екологічно збалансованим, соціально відповідальним та економічно життєздатним. У контексті вищої технологічної освіти сталий розвиток має стати основою педагогічного проектування, що передбачає переорієнтацію освітніх програм на інтегроване вивчення соціальних, екологічних та економічних аспектів. Це

дозволить підготувати фахівців, здатних відповідально приймати рішення з урахуванням глобальних екологічних викликів та враховувати як локальні, так і глобальні чинники. Сталий розвиток в освіті спрямований на створення нової освітньої парадигми, яка б гармонізувала науково-технічний прогрес із потребами довкілля, забезпечуючи стійке майбутнє для наступних поколінь [4].

Педагогічне проектування у вищій технологічній освіті, засноване на принципах сталого розвитку, передбачає формування у студентів практичних навичок, що сприяють вирішенню реальних соціально-економічних та екологічних викликів. У цьому контексті, проектування навчальних програм має включати завдання, які не тільки розвивають теоретичні знання, але й дають змогу студентам застосовувати їх на практиці для вирішення конкретних проблем сталого розвитку. Наприклад, інженери чи технологи можуть працювати над проєктами, спрямованими на створення екологічно чистих технологій, оптимізацію використання ресурсів, енергоефективність або розробку інноваційних рішень для зменшення впливу виробництва на навколишнє середовище [3].

Метод проєктів, який широко використовується у педагогічному проектуванні, дозволяє студентам не тільки здобувати знання, але й розвивати вміння працювати з реальними кейсами з індустрії, враховуючи екологічні, економічні та соціальні аспекти. Такі проєкти можуть включати дослідження в галузі відновлюваних джерел енергії, проектування сталих технологічних процесів чи створення інноваційних матеріалів, що відповідають екологічним стандартам. Таким чином, проектування педагогічних програм із акцентом на сталий розвиток дозволяє майбутнім фахівцям не лише здобувати професійні компетенції, але й бути відповідальними перед суспільством за свої рішення та вплив на довкілля. У практичному вимірі це означає, що в рамках освітнього процесу студенти вивчають інноваційні підходи до виробництва, розвивають технології, що мінімізують вплив на довкілля, та інтегрують принципи сталого розвитку у свою професійну діяльність [1]. Такий підхід забезпечує підготовку спеціалістів, які здатні створювати та реалізовувати проєкти з високою доданою вартістю для суспільства та довкілля, що є ключовим у контексті глобальних викликів сьогодення.

Висновки. Отже, впровадження принципів сталого розвитку як основи педагогічного проектування у вищій технологічній освіті є важливим кроком у підготовці фахівців, здатних відповідати на сучасні екологічні, соціальні та економічні виклики. Інтеграція практичних завдань, заснованих на реальних проблемах, дозволяє студентам застосовувати здобуті знання для вирішення конкретних завдань сталого розвитку, таких як енергоефективність, зменшення впливу виробництва на довкілля та створення інноваційних екологічних технологій. Таким чином, педагогічне проектування на основі сталого розвитку сприяє формуванню у студентів не лише професійних компетенцій, але й соціальної відповідальності та екологічної свідомості, що є необхідними для сталого майбутнього.

Література:

1. Підготовка вчителів до викладання питань сталого розвитку : навчально-методичні матеріали для викладачів вищих педагогічних навчальних закладів та системи після-дипломної педагогічної освіти / О. І. Пошетун та ін.; за ред. О. І. Пошетун. Київ : Педагогічна думка, 2015. 120 с.
2. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: Монографія / За заг. ред. В. П. Андрущенко, В.І. Лугового. Київ : «Педагогічна думка», 2011. 260 с.
3. Семез А. А. Соціально-педагогічне проектування: навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності 6.010106 Соціальна педагогіка. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. 132 с.
4. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» : схвалено указом Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015. *Законодавство України*. Верхов. Рада України. Київ,

ІНТЕГРАЦІЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВА СЕРЕД УЧНІВ 9 КЛАСУ

Верходуб С. В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
6178113@ukr.net*

Актуальність інтеграції естетичного виховання у навчальний процес полягає в необхідності формування у молоді відповідального ставлення до споживання та виробництва в умовах сучасного глобалізованого світу. Сучасне суспільство стикається з явищем «кризи культури», що виявляється у знеціненні культурних надбань на фоні інформативної мегакультури техногенної цивілізації. Незважаючи на легкий доступ до інформації та культурних ресурсів завдяки комп'ютерним технологіям і Інтернету, збагачення культурної свідомості відбувається неефективно через мовні, ідеологічні, ментальні та інші бар'єри. У зв'язку з цим, залучення учнів до світового мистецького спадку, такого як музика, живопис, архітектура та кіно, стає важливим інструментом виховання, оскільки мистецтво має універсальну мову, зрозумілу без вербалізації, яка впливає на емоційно-естетичний розвиток особистості.

Мистецькі образи, завдяки своїй здатності легко закарбовуватися у пам'яті, впливають на підсвідомість і свідомість, формуючи глибше розуміння культурних цінностей. Інтеграція художньо-педагогічних технологій у навчальний процес сприяє тому, що учні не тільки краще розуміють світові мистецькі шедеври, але й здобувають здатність застосовувати естетичні принципи у повсякденному житті, включаючи відповідальне споживання і виробництво. Це розширює їхній культурний горизонт, відкриває шлях до усвідомленого ставлення до ресурсів і продуктів, стимулюючи розвиток етичної культури та цінностей, необхідних для сталого розвитку суспільства.

Метою статті дослідження інтеграції естетичного виховання в навчальний процес для формування відповідального ставлення до споживання та виробництва серед учнів 9 класу.

Методика й організація дослідження базувалася на підході, що включав теоретичний аналіз наукової літератури з питань естетичного виховання, педагогічних технологій та формування відповідального ставлення до споживання і виробництва серед учнів.

Результати дослідження. Інтеграція естетичного виховання у навчальний процес учнів 9 класу з метою розвитку відповідального ставлення до споживання та виробництва є важливим елементом формування гармонійно розвиненої особистості. Естетичне виховання спрямоване на цілеспрямоване формування здатності учнів сприймати, оцінювати та творити прекрасне в житті, природі, мистецтві, а також діяти відповідно до естетичних принципів у своїй поведінці та діяльності. Предметом естетичного виховання є формування естетичного ставлення до праці, навколишньої дійсності та мистецтва, що сприяє усвідомленню учнями цінностей відповідального споживання та виробництва.

Естетичний розвиток учнів здійснюється через систему естетичного виховання, основою якої є вплив засобами мистецтва, що формує їхнє художнє сприйняття світу. Мистецтво відіграє ключову роль у розвитку емоційно-чуттєвої сфери, пробуджуючи у дітей інтерес до прекрасного в природі, вчинках людей і культурних надбаннях. Це сприяє формуванню естетичних потреб та здатності учнів бачити і творити красу у своєму оточенні, а також розвиває в них розуміння важливості відповідального ставлення до природних і людських ресурсів [2].